

Artikeln er bragt i Fanø Ugeblad den 5. februar 1949, og gengives her som det originale manuskript.

Fra Varde Aa rundt Kap Horn.

En gammel Vardenser, Søren 'H. Sørensen, fortæller om, hvordan han som Dreng sejlede med en Fanøskipper paa Varde Aa og derved fik Lyst til Livet om Bord.. det resulterede i at han blev Sømand hele sit Liv og kom rundt over hele Kloden. Nu har Søren .H. Sørensen lagt op og nyder sit Oium i "Bombøbøssen" paa Christianshavn, der er Hjem for gamle, veltjente Sømand

- Da hans Beretning, der findes i Varde Hjemstavnsforening Medlemsblad, vel ogsaa maa siges at have Interesse for Fanøfolk gennem sin Skildring af den Sejlads Skibe herovre fra drev paa Varde, bringer vi den her.

I 1896 var der en livlig Trafik, paa Varde Aa. Der sejlede dengang 12 Lægtere fra Nordby, og hvor mange fra Sønderho husker jeg ikke. En af Lægterne fra Nordby hed "Ane Kathrine", og den sejlede jeg med. Paa den Tid, jeg taler om, laa Sejskibene Side om Side og lastede Klyn, som Tørv dengang kaldtes, og der var livligt i Varde Havn i de Tider.

Naar vi havde lastet hele Dagen; 'skulde vi sejle om Aftenen, Saa fik vi Lods on1 Bord, og det var "Grejs fra Jennevold".. Det var hans Mor - Maren Jennevold - om hvem de fortælles. følgende morsomme lille Træk:.

En Kunstmaler fra Varde .kom en Dag paa Besøg og bad Maren om Lov til , at male Huset og Faarene, der stod og græssede udenfor. Ja, Maren syntes jo. nok, det kunde være rart at faa malet Vinduer og Døre - men Faarene var der jo ikke meget Mening i at male, det vild' jo bare ødelæg' æ Uld!

Naar Lods en i Grejs Skikkelse var kommet om Bord, hjalp han os ned til Svineryggene ved Aaens Udløb i Hjerting Bugt, og maatte saa selv spadserere den lange Vej tilbage. Det var en Hel Nats Arbejde, og han fik den svimlende Betaling af 2 Kr. for det. Vi fortsatte saa Turen og var paa Fanø næste Dags Aften. Det var en Tur paa 36 Timer i et Stræk, saa man skulde nok sove rolig, naar man kom i Køjen.

Ejeren af "Ane Katrine" var en gammel Sejskibskaptajn fra Nordby, der havde ført store Sejskibe over hele Verden. Nu havde han "Ane Katrine", at, more sig , med, paa Varde Aa paa, sine gamle.Dage.

Han skaffede mig Hyre paa et stort Sejskib om Efteraaret, Skibet laa i Le Havre i Frankrig, og der rejste jeg ned og var med ,det i et Par Aar. Det var min første Rejse. og den varede i 136 Dage. Vi sejlede rundt Kap Horn og op langs Vestkysten. Den sidste By. vi gik ud fra, var Esmaraldo, og derfra skulde vi til Hamborg, men dertil naaede, vi aldrig., Skibet forliste i en Snestorm i den engelske Kanal og 'blev totalt Vrag. Første Styrmænd druknede, og han .skulde endda have været udnævnt til Kaptajn paa hans næste Rejse.

Min første Kaptajn, P. H. Terkelsen saa jeg først 25 Aar efter, da jeg var en Tur paa Fnø for at hilse paa ham. Jeg havde hvert Aar sendt ham et Julekort, og det første han sagde, da han saa mig, var: .Tak for Julekortet, Søren Ic: Jeg vil mindes ham og hans.Kone altid, det er de mest hjælpsomme Mennesker jeg har truffet. Sidste Sommer;var jeg ovre paa,Fanø; og da saa jeg mit 'gamle Skib, "Ane Kathrine". Det er det eneste, der er tilbage af de 12 Lægtere, der sejlede paa Varde: Aa. Skibet er over 60 Aar gammelt og bygget paa Fanø.

I gamle Dage var Varde Aa meget bred. Jeg har set et gammelt Kobberstik af Varde, hvor Aaeri strakte sig fra Banegaarden, og helt over til Pramstedvejen., Den gamle "Per Sejler", som mange endnu husker,' . har fortalt mig, at i hans Drengetid gjorde de Baadene fast oppe ved Pramstedvejen. Jeg kan huske, at der var et Par "Huller" i Engen ud for Højmarkerne, men, de er forlængst groet til. : Øen ved den- gamle Bro,

hvor Svanerne holdt til, er ogsaa blevet landfast, og paa den anden Side af Broen op mod "Skandinavien" var der en ret stor, Bugt, hvor vi trak Net.. Der er Eng riu; og sidste Sommer, da jeg var i Varde, var Vandet saa ,lavt i Aaen, at der et langt Stykke langs' Bolværket .laa tørt Sand. Det er Synd, at Kalkovnen er blevet revet ned. Det var det Vartegn, vi altid kiggede efter naar vi kom, rejsende med Toget *hjem* efter mange Aars.Fravær.

I mine unge Dage sejlede jeg hele Verden rundt i Sejlskibe, i alt gjorde jeg 600 Rejser, I 1904 fiskede jeg med engelske Trawler. En Nat mens vi laa og fiskede, kom den russiske Østersøfaade og skulde ud at slaas med Japanerne. Russerne skød ,paa os, men heldigvis slap vi helskindet fra det, I 1918 sejlede jeg; Krigsfanger med "Frederik VIII". Derefter sejlede vi en Tur paa Middelhavet med Turister, hvor. Vor nuværende Konge var med som Kronprins."Frederik VIII" førtes af Kaptajn Mecklenborg. og han var den dygtigste Sømand, jeg nogensinde har sejlet med.

Saaledes fortæller den gamle Sømand om sine Oplevelser. paa Varde Aa . og de store Verdenshave, og han slutter sin Beretning medl at fortælle, at der fra, Varde er udgaaet en Kaptajn, Sillasen,.' Som sejlede ude i Sydhavet blandt Menneskeædere sammen med, Grev, Rantzow, men deres , Navne er nu kun Historie.